

MNENJA

Gostujoče pero

Prenova visokošolskega študija – čas za razmislek, drugič

Tema, ki jo je zelo diplomatsko in med vrsticami, kot prvi v akademskem svetu, načel prof. dr. Jože Duhovnik v svojem prispevku Prenova visokošolskega študija – čas za razmislek (Delo, 5. avgusta), je ključna za prihodnost Slovenije, za izhod iz krize, bolj od vseh izhodnih inovacijskih in vseh drugih strategij, ki so prazen balon brez inženirjev.

Zelo nazorno je prikazal, kako brez razmisleka se določajo študijska mesta na fakultetah, kako nima to nobene povezave z realnim življenjem, zaradi česar bodo mladi diplomanti brez dela, država pa bo napravila ogromne vsote za takšen zgrešen študij, hkrati pa bo ostala brez razvojno-inovacijskega potenciala, ki ga potrebuje prav zdaj v krizi kot puščava vodo.

Za takšno nespametno šolanje bodočih kadrov najvišje ravni brez koristi za prihodnost niso krive univerze. Krive so vlade, ker ne določajo in niso določale študijskih mest po pričakovanih potrebah ali vsaj po zgledu zdaj prav zaradi takšne politike bogatih držav. To se dogaja vse bolj perversno že od oses-

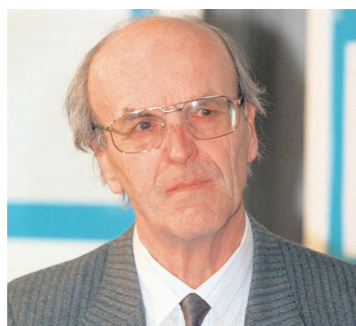
Dve desetletji so vlade spodbujale vpis na družboslovje, ekonomijo in pravo, v krizi pa je ta vlada zdaj brez moči in kliče po inovacijah kot veliki rešitvi z neba. Te kadre je postavljala za direktorje, inženirjev tam niste srečali.

mosvojitve, tako da imamo danes popolnoma deformirano poklicno strukturo zaposlenih, kakršne nima nobena bogata država.

Koliko novih diplomantov potrebujemo?

Izračun potrebnega števila letnih diplomantov prof. Duhovnika izhaja iz sedanjega stanja in v primeru, če bi bili zaposleni povprečno v službi 30 let in bi jih morali proporcionalno nadomeščati vsako leto. Drugačen izračun bi bil potreben v primeru, če bi bilo nekaterih kadrov zdaj premalo in bi morali povečati njihovo število do potrebnega v predvidenem času. Vlada pripravlja inovacijsko strategijo, ki naj bi izboljšala produktivnost in konkurenčnost ter nas uvrstila med majhne bogate države EU.

Regresijska analiza vseh držav EU je pokazala, da so ti kazalniki in praktično prav vsi, ki se nanašajo na znanje, kot so konkurenčnost, povprečne plače in BDP, odvisni

MARKO KOS
publicist

izključno od števila raziskovalcev/razvijalcev v gospodarskih podjetjih. Nič ne izračunal, ali bo sedanje število tehničnih diplomantov jutri izpolnilo to zahtevo ali ne. Da bi dosegli avstrijsko zasedenost razvojnih oddelkov podjetij, nam primanjkuje 2400 razvijalcev, diplomiranih inženirjev; če bi hoteli doseči Švedsko, jih manjka 4600. Vendar je treba skrbeti tudi za vzdrževanje sedanjih 2556 razvijalcev v gospodarstvu, za kar je potrebno (po prof. Duhovniku) 170 diplomantov na leto (če v tem težkem poklicu vztrajajo 15 let).

Prazni papirji vladnih strategov

Vendar se vsi diplomanti ne usmerijo v razvoj podjetij. Zaposlenih je, denimo, 6602 diplomiranih

Za nespametno šolanje bodočih kadrov najvišje ravni brez koristi za prihodnost niso krive univerze. Krive so vlade, ker ne določajo in niso določale študijskih mest po pričakovanih potrebah ali vsaj po zgledu zdaj prav zaradi takšne politike bogatih držav.

strojnih inženirjev (po podatkih Statističnega urada RS za leto 2007), vendar od tega v industriji le 42 odstotkov; večina odhaja drugam, v javni upravi in izobraževanju jih je 16 odstotkov, v trgovini devet odstotkov, v poslovnih storitvah 19 odstotkov. Samo za to, da bi to število ostalo enako, bi morali imeti vsako leto 220 novih diplomantov, diplomira pa jih le 212. Kje je potem rezerva za nujno povečevanje števila razvijalcev?

Podobni izračuni se lahko naredijo za elektrotehniške, kemijsko tehnološke, informacijske in računalniške inženirje. Te izračune bi moral izvajati Urad RS za makroekonomske analize in razvoj, ki tudi izdeluje strategijo države, kadri pa so njen osnovni del, saj so brez njih prazen papir. Takšnih praznih papirjev se pri nas napiše več tisoč strani. Seveda nam v njih rišejo gradove v oblakih, kar je vsaj ne-profesionalno, če ne neodgovorno: inovacijsko bomo med prvimi v EU, za raziskave in razvoj bomo kmalu namenili že 3,6 odstotka BDP (kot

Švedska; kaj potem, če trenutno z največjo težavo spravimo skupaj komaj 1,6 odstotka BDP!). Vendar je to brez diplomiranih inženirjev iluzija in zavajanje ljudstva.

Med direktorji skoraj ni inženirjev

Prof. Duhovnik ima še kako prav, ko trdi, da mora oblast, in ne univerza, sprejeti ukrepe, da se uravnoteži vpis na fakultete dosledno po prihodnjih nacionalnih potrebah. Dve desetletji so vlade spodbujale vpis na družboslovje, ekonomijo in pravo, v krizi pa je ta vlada zdaj brez moči in kliče po inovacijah kot veliki rešitvi z neba. Te kadre je postavljala za direktorje, inženirjev tam niste srečali. Zato so podjetja tam, kjer so!

Desettisoči družboslovcev jim pri tem ne bodo koristili niti za ped. Leta 1998 je od vseh diplomantov vseh področij diplomiralo 41 odstotkov družboslovcev, ekonomistov in pravnikov, leta 2008 pa že 50 odstotkov (po Eurostatu). Po

tem merilu smo trdno med postsocialističnimi državami! Na Finskem jih je diplomiralo 26 odstotkov, v Avstriji 37 odstotkov, najmanj pa v Nemčiji 23 odstotkov – torej smo jo presegli za sto odstotkov! Pred namo so samo Bolgarija, Romunija, Latvija in Turčija (res spodbudna družina!).

Nemočni pred krizo

Nam je torej jasno, zakaj smo tako nemočni pred krizo in zakaj ne vidimo rešitve v tako slavljemem prestrukturiranju industrije? Prevent in Mura sta pokopališči te politike. Vlada ne vodi države tako, da bi bila najodpornjša na pretrese in da bi se čim hitreje približali bližnji Švice in Avstrije. Kako? O tem sem pisal že veliko in podrobno, s teoretičnimi dokazi. Vendar tega odgovorni za državo ne marajo slišati. Prof. Jože Duhovnik je prvi razkril to brezglavo politiko vlade na področju zaposlovanja kadrovskih vrzeli v strukturi družbe.

Pri kadrih smo odgovorni kot nobena druga evropska država. Zato smo danes nemočni in na milost in nemilost izpostavljeni tujim interesom. Ne kapital, ljudje z znanjem so največje bogastvo države. Vlade so delale z njim lahkomišlno in neodgovorno. Mislite, da je to v eni generaciji sploh mogoče popraviti? A dokler tega ne storimo, smo obsojeni na revščino.

FOTO IGOR MODIČ

Pisma bralcev in odmevi

Čigavi so delavci?

Ob stečaju koroških delavcev se je izkazalo, da naši vladarji po dvajsetih letih še vedno ne vedo, čigave so delavke in delavci v naši državi. Sam vladar je ob tem povedal svoje mnenje, da se država ne ubada z delavci v zasebnih firmah, razen zadnjih pet minut pred stečajem, ker o tej potrebni nadlogi lahko odločajo samo zasebni lastniki. Kdo bi si lahko to mislil!

Neuko ljudstvo je bilo do sedaj prepričano, da so v takih firmah zasebna last samo stroji in stavbe ter še ves drug material, z dobičkom v red, ne pa tudi delavci.

V šoli so do sedaj učili, da so bili ljudje last gospodarjev v samo v sužnjeposestniški dobi. V feudalnem obdobju so imeli lastniki sicer pravico do prve noči, vendar so morali podložniki po enkratni uporabi vrniti njeni družini. O vsem tem ter o desetini, obvezni in neobvezni, navadni in lovski tlaki, je bilo pa vse določeno v urbarjih.

V naši novi demokraciji pa oblast dopušča, da so gospodarji zasebnih firm leta ali celo desetletja tudi lastniki vseh svojih delavcev, ki jih šele po iztrošenosti ali stečaju vrnejo državi v njeno oskrbo, čeprav ni tako določeno v sedanjih urbarjih, ki jim pravimo zakoni. Razlika je očitna.

Zanimivo je tudi to, da je feudalna gospoda živela zelo potratno in razkošno od pobrane desetine in od opravljene tlake, sedanji gospodi pa povsod manjka denarja, čeprav jemlje veliko več, da si lahko kupuje vojaške igrače in oblast ter odpuške.

Vladarji so se nedavno in po dvajsetih letih čudili s široko odprtimi očmi, kako je to mogoče, da lastniki ne plačujejo socialnih prispevkov za svoje delavce. Gospoda imajo preveč skrbi s tujimi vojami in svojimi bankami, zato so tudi hudo pozabljivi, saj se več ne spominjajo nedavnega ropotanja državnih steklarjev in drugih delavcev, ki so prišli terjat svoje pravice pred vladno palačo in nato še vanjo. Ob gladovni stavki

zaradi dela brez plač pa so se delavci nastanili celo na samem ministrstvu za delo, da ne govorimo o vseh kričavih nergačih brez urejenega plačila za malo ali veliko delo.

Oblast se junači pred ljudstvom in vedno znova oznanja, da je pred novimi izzivi, ker hoče biti prva in na najvišjem vrhu izzivov tega kriznega sveta, ne zaveda pa se, da so za delavce v državi in v zasebni lasti največji izzivi zelo pri tleh, saj zahtevajo za svoje pošteno in trdo delo samo redno in skromno plačo. Dokler tega vladarji ne bodo dojeli, sami izzivajo pohleвно in delovno ljudstvo, ki je že hudo ponižano in brez pravice.

Po dveh desetletjih bi oblast v tej državi že lahko prišla toliko k sebi, da bi vedela, čigavi so delavci, čigavi pa državni izzivi pri pravih delavcih in državljanov. Med enim in drugim izzivi je velika razlika, ki je oblast očitno še vedno ne dojame, sicer ne bi vsak dan tako močno izživala.

JANEZ ČERNAČ
Gorenje 42 pri Stari Cerklji

Pod noge je dobil veliko polen

Članek, objavljen 9. 8. 2010 pod gornjim naslovom na 3. str. Dela, ne prikazuje resničnih dejstev oz. pušča prostor za neupravičene domneve bralstva glede projekta Napan in vloge različnih akterjev.

Senat Fakultete za pomorstvo in promet je kot najvišji strokovni organ sprejel sklep, da se opravi zamenjava dotedanjega koordinatorskega projekta Napan, na podlagi skupne deklaracije oz. zahteve partnerjev pri izvedbi projekta (FMSRI Reka, Hrvaška, ISDEE Trst, Italija in IEE Louvain, Belgija), da zamenjamo koordinatorske, sicer bodo odstopili od sodelovanja pri izpeljavi projekta (kopija deklaracije je shranjena v uredništvu). Na podlagi predhodnih posvetovanj s partnerji je bilo dogovorjeno, da bo koordinacijo prevzel prof. dr. Marko Pavliha. Glede na to, da menjava koordinatorskega

jekta v fazi izvajanja le tega ni bila več možna, je FPP odstopila od projekta, preden bi oz. so nastali kakršnikoli stroški izvedbe projekta.

Zatorej so navedbo o tem, da naj bi »projekt oz. sredstva zanj z dekanovim blagoslovom prevzela kolega s fakultete Marko Pavliha in Livij Jakomin«, popolnoma neresnična in zavajajoča, saj FPP za izvedbo projekta ni prejela niti evra. Prav tako so neresnične navedbe o tem, da ga je pri delu oviral dekan, saj je ta z vsemi odločitvami v zvezi s tem projektom seznanjal senat fakultete, ki je sprejel tudi sklep o menjavi koordinatorskega.

Glede na to, da je zadeva v zvezi s projektom Napan na sodišču, drugih podrobnosti ne bomo komentirali.

ROBERT BRSA, UNIV. DIPL. PRAV.
tajnik Fakultete za pomorstvo in promet
Univerza v Ljubljani
Pot pomorščakov 4, Portorož

Izgubljanje kmetijskih zemljišč

Že veliko let se občasno »zbuja mo« z ugotovitvijo, da v Sloveniji hitro in trajno izgubljanje boljše in slabše površine, ki bi jih morali trajno ohranjati in uporabljati za pridelavo hrane. Nekaj teh zemljišč, opuščeni, se zarašča z gozdom (najprej plevele), ker ni več interesov za kmetovanje. Druge, čisto po kakovosti najboljšim, na zanimivih lokacijah, spreminjajo prvotno namembnost zaradi gradenj stanovanjskih in poslovnih zgradb, (avto) cest ter drugih infrastrukturnih in industrijskih objektov in vsem tem pripadajočih manipulativnih, parkirnih in drugih površin.

Kmetovalci obdelujejo različne površine: njive, travnike, gozdove. Njivske površine naj bi imele primerno kakovost in globino površinske plasti, prsti. Pomembna je tudi sestava v večji globini. Nekatere površine slabše kakovosti bi bilo mogoče spremeniti v rodovitne njive, če bi jih primerno uredili in nasluli s potrebno debelino rodovitne prsti. Rodovitno prst bi lahko dobili

in prenesli z dobrih kmetijskih zemljišč, preden so se pričela druga gradbena dela.

Nisem zasledil, da bi investitor gradenj v Sloveniji na namembnost spremenjenih kmetijskih površin na svoje stroške bil dolžan posneti dobro obdelovalno zemljo, jo zavarovati pred uničenjem in dostaviti na površine, pripravljene za pridobivanje novih njiv ali travnikov, tj. za nadomestitev dobrih kmetijskih obdelovalnih površin. Investitorju za ureditev okolice ni treba porabiti vse najboljšee rodne prsti, saj npr. za ureditev trate ni potrebna debela rodna plast, ki je potrebno za njive, ki jih je treba orati. Trati bi ustrezala tudi slabša prst. Takšno prst se da ustrezno izboljšati z umetnimi gnojili, ki naj jih za pridelavo hrane raje ne bi uporabili. Rast trate je treba na začetku pospešiti, da se ukorenini in prepreči takojšnje erozijo sveže urejene površine.

Z dobro organizacijo in učinkovitim sodelovanjem agro stroke bi bilo mogoče doseči odlične rezultate. Z organizacijo manjših tipskih pripravilnic/mešalnic v bližini večjih gradbišč ali za nove njive namensko pripravilnic/ukrepov, s primernimi agrotehničnimi ukrepi, z mešanjem prsti različnih kakovosti (bolj peščena, bolj ilovnata ...), odstranjevanje skalovja in debelejšega kamenja ter z naravnimi in v manjši meri z umetnimi dodatki bi po premišljenih »receptih« bilo mogoče pridobiti še več in boljše rodne prsti ter znanemcem ohraniti ali celo povečati oplemenitene obdelovalne površine. Takšne površine bi bile bodisi odškodnina za kmetijstvu odvzeta zemljišča bodisi tiste v državi in občinski lasti po zmerni ceni oddane v najem za zainteresiranim kmetovalcem za obdobje primernege števila let, če jih ne bi želeli prodati ali upravičenega kupca ne bi bilo.

Marsikdaj je treba preseliti celo kmetijo in ni zaželeno in ni potrebno, da bi bila nova lokacija zelo oddaljena od stare. Dobrih nadomestnih njiv in travnikov navadno ni na razpolago, treba je oplemenititi

slabša zemljišča in jih kot odškodnino izročiti prizadetim kmetovalcem.

Dostava rodne prsti z gradbišč na načrtno čim bližje pripravljena zemljišča bi morala biti neposredna, brez vmesnega deponiranja, brez nesmiselnega prevažanja sem in tja. Če bi bile te dejavnosti dobro organizirane, bi prevoz prsti bili potrebni večnoma do 10 km, izjemoma do 20 km. Priprava rodne prsti preko omerjenih pripravilnic bi bila nekoliko dražja. Morda bi kdo rekel, da bo to predrago. Denar ne bi smel biti problem, če upoštevamo našteje razloge in če lahko bremo, da so prepeljali velike količine zemlje za nasutje iz Celja v Maribor itd.

Primerno sistematično varstvo in skrb je treba namenjati tudi gozdom.

Da bi dosegli te cilje, je seveda potrebna dobra organizacija, stroka (vse na nivoju vlade, ministrstev in drugod), odločenost (zakonodajna in njeno izvajanje) ter seveda viri financiranja ter aktivnosti v delu, ki ga ni mogoče predpisati investitorjem omerjenih gradenj.

Naj vprašam, kakaj v vseh zadnjih desetletjih upravni organi, strokovne službe in institucije niso postavljali zahtev in šli v postopke za sprejete ustrezne zakonodaje in izvajali predpise, da se na nakazani način ohranja ali celo množi površine za pridelavo zdravne hrane v Sloveniji?

MARIJAN KOŽUJ
Ul. Pavle Jeronimo 12, Ljubljana

Zamujene priložnosti bank

V včerajšnjem Delu (11. avgusta) je zaradi tehničnih težav izpadel del teksta na koncu komentarja avtorja Damjana Virška. Ta se v celoti glasi takole: Naši NLB in NKBM pa sta dividende delili še leta 2009, njihov pomemben del pa je končal v proračunu. Razlika je očitna.

Za napako se avtorju in bralcem iskreno opravičujemo.

UREDNIŠTVO

DELO misli širše

ROMANA DOBNIKAR ŠERUGA RADOVAN KOZMOS	odgovorna urednica namestnik odg. urednice, centralna redakcija
MARKO PEČAUER	notranja politika
LIDIJA PAVLOVIČ	gospodarstvo
VESO STOJANOV	svet
PRIMOŽ ZRNEC	slovensko dopisništvo
JELKA ŠUTEJ ADAMIČ	kultura
FRANCI BOŽIČ	šport
OLGA CVETEK	kronika
URŠA JURAK KUZMAN	panorama, kult
DEJAN VODOVNIK	ljubljska
ALI ŽERDIN	sobotna priloga
MATEJA BABIČ	ozadja
DAMJAN VIRŠEK	posel & denar
JOŽE SUHADOLNIK	fotografija
ERMIN MEĐEDOVIC	likovni urednik
NINA JERANČIČ	delo.si

Imetniki materialnih avtorskih pravic na avtorskih delih, objavljenih v Delu, so družba Delo, d. d., ali avtorji, ki imajo z družbo Delo, d. d., sklenjene ustrezne avtorske pogodbe. Prepovedana je vsakršna reprodukcija, distribucija, predelava ali dajanje na voljo javnosti avtorskih del ali njihovih delov v tržne namene brez sklenitve ustrezne pogodbe z družbo Delo, d. d.

Marjeta Šoštarč

Napihovalci prehranske krize

Negotove razmere na svetovnem trgu z žitom, ki so jih povzročili še vedno neobvladani obsežni požari v Rusiji in posledično od tamkajšnje oblasti zaukazana prepoved izvoza pšenice na eni strani, in napovedi okleščene pridelke v Ukrajini, v Kanadi in celo v nekaterih pomembnih pridelovalnih žit v Evropi na drugi strani, spominjajo na že doživeto pred tremi leti. Takrat je cena žita na svetovnih borzah dobesedno podivjala in dosegla rekordno vrednost pri skoraj 300 evrih za tono krušnega žita in malo manj za tono koruze. Analitični dogajanja so strmo rast pripisovali predvsem zmanjšanim zalogam pa spodbujeni porabi žit za pridelavo v pogonsko gorivo, čeprav se je kaj kmalu izkazalo, da so olje na ogenj izdatno prilivali tudi borzni spekulanti. Tudi letošnje navijanje cen ima podobno ozadje, čeprav so razmere v izhodišču (pri zalogah) precej drugačne.

Po dveh dobrih, obilnejših letinah, na katere ni vplivalo samo vreme, ampak tudi pričakovane pridelovalcev, da bodo z žitom lahko več zaslužili, in spustu krivulje na grafikonu cenovnega dogajanja, so vanj znova močnejše posegli finančni mogotci, hlastajoč za novimi dobički. Zato so realne napovedi o kratkotrajnosti navitih cen, zaradi katerih so v preteklosti že opečeni »prehitri« kupci postali previdnejši in zdaj vsaj nekateri modro čakajo, da se bo navijanje cen umirilo. Še posebej, če jim zaradi dovolj velikih zalog, ki so si jih zagotovili v lanskem mirnejšem letu na trgu z žitom, zdaj lahko mesec in več čakajo na konsolidacijo tržnih razmer.

Slovenija s svojo skromno tržno pridelavo žita, zlasti pšenice, ki je ustrezne kakovosti ne pridelamo dovolj niti za vsakdanjo peko kruha, je obsojena na vlogo opazovalca in »sopotnika« velikih igralcev. A to še ne pomeni, da domači pridelavi in na trgu ni mogoče nič spremeniti. Če so se še pred mesecem zdele pretirane zahteve slovenskih kmetov po višjih odkupnih cenah, kot so jim jih bili pripravljene priznati domači veliki odkupovalci, ujeti v svoje male ekonomije, je zdaj drugače. Zaradi napovedanega zviševanja cen kruha in najbrž še vsega drugega, kar je narejeno iz moke, so pridelovalci, ki zdaj čedalje glasneje zahtevajo tudi ustrezen poračun za oddano pšenico, upravičeno ogorčeni. Ker po vseh preračunavanjih letošnja cena osnovne surovine za kruh odkupovalce ni stala kaj dosti več (če sploh), kot jih je stala v preteklem letu, dveh, in ker je vsem bolj ali manj jasno, da je peka kruha ob njegovih zdaj veljavnih cenah za večino donosna. Če ne bi bila, bi se število pekarn pri nas ne namnožilo tako, kot se je, in tudi trgovci ne bi širili ponudbe s svojimi, v lastnih pekarnah napečenih krušnih dobrot.

Svetovna rast cen žita je po drugi strani znova opozorila na nemoč neustrezno organiziranih malih pridelovalcev, ki so pri nas v večini. Ti so, tudi zaradi lastne majhnosti in nesposobnosti dogovaranja za pošteno organiziranost v zavezniški zadrugi ali kakšni drugačni »družinski« skupnosti, bolj ali manj obsojeni na donkihotski boj z mlino na veter v podobi mnogo spretnjših (in še kaj več) členov v prodajno-predelovalni verigi. In hkrati obsojeni tudi na pečat večnih nezadovoljstev, ki želijo in zahtevajo zase kljub nezamernjivi državnosti (in evropski) pomoči (pre)več.

Peter Žerjavič

Dacarji iz Bruslja

Predlogi niso nič novega in tudi odzivi so bili predvidljivi. Zamislil evropskega komisarja za proračun Janusa Lewandowskega o posebnih dajatvah, s katerimi bi se EU lahko neposredno financirala, so v Nemčiji kot največji neto plačniki v evropski proračun odločno zavrnili. Bojazni, da bi, kljub drugačnim obljubam, na koncu v blagajno EU morali plačevati še več in da bi se zmanjšal vpliv na delitev kolača, so prevelike. Zlasti v času, ko se na vseh straneh poskuša varčevati, so zamislili poljskega člana evropske komisije (ki ni poseben zgled varčnosti) o novih bremenih za Evropejce obveljali skorajda za – nespodobne.

Da so očetje evropske integracije pred več kakor pol stoletja predvideli lastna sredstva, s katerimi se bo povezava lahko financirala sama, je seveda posebna zgodba. To do današnjih dni ni bilo uresničeno in je ostalo drka na papirju evropskih pogodb. Še več, delež nakazil članic je v evropskem proračunu čedalje večji. »Nacionalna nakazila so se leta 1988 gibala okrog enajstih odstotkov, danes znašajo 76 odstotkov proračuna,« je opozoril Lewandowski. Ker po širivah EU in liberalizaciji svetovne trgovine prihodki od carin znajoje le še dvanajst odstotkov in ker EU z DDV dobi le enajst odstotkov proračuna, so nakazila članic postala daleč največji vir financiranja povezave.

V zmrdovanju bogatih starih članic nad potratno bruseljsko administracijo in bremenom blagajne EU je sicer veliko demagogije. Navsezadnje, evropski proračun znaša okrog 120 milijard evrov ali malce več kakor odstotek BDP vseh 27 članic. To je v primerjavi s šestevkom proračunom članic skorajda kaplja v morju. Na drugi strani imajo izvozno usmerjene neto plačnice, kakršni sta, denimo Nemčija ali Nizozemske, ogromne koristi od skupnega trga s pol milijarde prebivalcev, ki ga zalagata s svojimi izdelki. Kljub temu bi zamislili o novih evropskih davčnih bremenih morale biti predstavljene bolj tankočutno, saj je nezaupljivost Nemcem in drugih Evropejcev do bruseljskih institucij že tako v vzponu.

Brez javnomnenjske sprejemljivosti posebne dajatve – pod pogojem, da skupno breme davkoplačevalcev ostane enako – zagovorniki EU-davka ne bodo mogli imeti uspeha. Tak neposreden in transparenten davek bi po njihovem prepričanju lahko pripomogel k večji identifikaciji Evropejcev s povezavo. Tudi državljani namreč niso imuni za razmišljanje v nacionalnih okvirjih, ki v zadnjih letih opazno zaznamuje voditelje ključnih evropskih držav. Ker se o čedalje več zadevah odloča na evropski ravni, bi bil takšen cilj smotrno. Četudi bi bil dosežen s kočljivim evropskim davkom. Resnici na ljubo: sprejete davka na finančne transakcije, ki je med krizo v Nemčiji postal prava politična uspešnica (obremenitev glavnih povzročiteljev krize), omenjal pa ga je tudi komisar Lewandowski, bi bilo učinkovito le na ravni EU.

Vsekakor bodo razprave o polnjenju bruseljske blagajne drugorazredne, če se članice ne bodo lotile ključnega vprašanja – strukture izdatkov proračuna. Da EU v 21. stoletju na podlagi političnih kupčij iz preteklih desetletij namerja več kakor štirideset odstotkov proračuna za kmetijstvo (največ za Francijo), je glavna nelogičnost. Očitek tedanjega britanskega premiera Tonyja Blaira med razpravo o zadnjem sedemletnem proračunu leta 2005 o nesmotrnosti tega, da se za vsako evropsko kravo nameni več kakor dva evra na dan, je še danes upravičen. Tudi razpiti britanski rabat (London plačuje na leto tri milijarde manj, kot bi moral na podlagi BDP) na drugi strani po več kakor četr stoletja ne bi smel več biti nedotakljiv. Le z drugačnim proračunom si lahko EU postavi trdne temelje.